

Sygn. akt III AUa 332/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Monika Kowalska (spr.)
Sędziowie:	SSA Grażyna Wiśniewska SSA Iwona Łuka-Kliszcz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Mariola Pater

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2014 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **S. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji wnioskodawcy S. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VIII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 22 listopada 2013 r. sygn. akt VIII U 965/13

o d d a l a a p e l a c j ę .

Sygn. akt III AUa 332/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych w punkcie I oddalił odwołanie S. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 1 marca 2013 r. dokonującej waloryzacji jego emeryturę, a w punkcie II umorzył postępowanie dotyczące odwołania do decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 12 stycznia 2012 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca S. S., ur. (...) w okresie od dnia 17 sierpnia 1970 r. do 9 kwietnia 1971 r. oraz od dnia 21 kwietnia 1971 r. do 24 stycznia 1996 r. był zatrudniony w (...) Państwowych (...) w K. jako maszynista pojazdów trakcyjnych i w trakcie tego zatrudnienia był uprawniony do deputatu węglowego. Decyzją z dnia 15 lipca 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. przyznał wnioskodawcy zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od dnia 23 marca 2011 r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, w wysokości 2.231,40 zł, a kolejną decyzją z dnia 28 października 2011 r. przyznał mu emeryturę oraz rozliczył zaliczkę. Organ rentowy obliczył wysokość emerytury wnioskodawcy

przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. od 1975 r. do 1995 r., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 151,36 %, a podstawa wymiaru została ustalona na kwotę 4.272,38 zł (151,36 % x 2.822,66 zł kwoty bazowej). Do wysokości świadczenia uwzględniono 358 miesięcy (29 lat, 10 miesięcy i 2 dni) okresów składkowych oraz 13 miesięcy (1 rok, 1 miesiąc i 25 dni) okresów nieskładkowych. Wysokość świadczenia wyniosła 2.115,04 zł, tj. iloraz sumy kwoty składki zaewidencjonowanej na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 3.953,05 zł oraz kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 519.520,09 zł przez średnie dalsze trwanie życia w wysokości 247,50 miesięcy. W konsekwencji organ rentowy ustalił wnioskodawcy wysokość emerytury na kwotę 2.253,48 zł, tj. 55% emerytury obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), czyli 1.301,71 zł oraz 45% emerytury obliczonej zgodnie z art. 26 tej ustawy (951,77 zł). Ponadto do emerytury wnioskodawcy przysługuje zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w wysokości 43,70 zł oraz deputat węglowy kolejowy w wysokości 110,67 zł. Od dnia 1 grudnia 2011 r. wysokość emerytury wyniosła 2.297,18 zł brutto.

Natomiast decyzją z dnia 22 marca 2012 r. organ rentowy przeliczył wnioskodawcy emeryturę od dnia 1 marca 2012 r., tj. od miesiąca złożenia wniosku, przyjmując do obliczenia wysokości świadczenia poprzednio wyliczoną emeryturę w kwocie 2.325,08 zł, kwoty składki zaewidencjonowanej na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 1.548,42 zł przy średnim dalszym trwaniu życia 247,50 miesięcy. W konsekwencji organ rentowy ustalił wnioskodawcy wysokość emerytury na kwotę 2.331,44 zł. Ponadto do emerytury wnioskodawcy przysługuje zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w wysokości 45,04 zł. Na dzień 28 lutego 2013 r. emerytura wnioskodawcy wynosiła 2.376,48 zł wraz z przysługującym mu deputatem węglowym (kolejowym).

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy powołał się na treść art. 88 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wywodząc, że emerytury i renty podlegają corocznie waloryzacji od dnia 1 marca. Waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji. Waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację. Waloryzacja obejmuje emerytury i renty przyznane przed terminem waloryzacji. Zaś wskaźnik waloryzacji emerytur i rent w 2013 r. wynosił 104,0% (M.P. z 2013 r., poz. 78). Skoro więc na dzień 28 lutego 2013 r. wnioskodawcy przysługiwała emerytura w wysokości 2.376,48 zł, to po dokonaniu waloryzacji świadczenie to od dnia 1 marca 2013 r. wynosi 2.471,54 zł (2.376,48 zł x 104,00%). Zaś podstawa wymiaru emerytury w części ustalonej na podstawie art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, po podwyższeniu o wskaźnik waloryzacji (104,00%), wynosi od dnia 1 marca 2013 r. 4.580,58 zł. Natomiast odnosząc się do wskazywanej przez wnioskodawcę różnicy w wysokości wypłaconego mu świadczenia na podstawie decyzji z dnia 12 stycznia 2012 r. (2.567,18 zł netto) w stosunku do wysokości świadczenia wypłaconego na podstawie decyzji z dnia 1 marca 2013 r. (2.042,10 zł netto), Sąd Okręgowy podkreślił, że jest to konsekwencja wypłacenia mu na podstawie decyzji z dnia 12 stycznia 2012 r. świadczenia emerytalnego wraz z deputatem węglowym. Zgodnie z art. 74 ust. 1, 2, 4-5, 10-11 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...) (Dz. U. nr 84, poz. 948 ze zm.) byłemu pracownikowi kolejowemu pobierającemu emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, przyznaną na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin lub przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 36, poz. 206, z 1991 r. Nr 94, poz. 422, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, z 1996 r. Nr 24, poz. 110 i Nr 100, poz. 461 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1118) albo przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a także członkom rodziny tego pracownika pobierającym po nim rentę rodzinną przyznaną na podstawie wymienionych przepisów, przysługuje prawo do deputatu węglowego w ilości 1.800 kg węgla kamiennego rocznie, w formie ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny, o którym mowa wyżej przyznaje i wypłaca w dwóch terminach wraz z wypłatą emerytury lub renty: w marcu – za okres od dnia 1 stycznia do 30 czerwca i we wrześniu – za okres od dnia 1 lipca do 31 grudnia każdego roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych z dotacji celowej z budżetu państwa. Skoro wnioskodawca jest byłym pracownikiem kolejowym i w trakcie zatrudnienia przysługiwał mu deputata węglowy, a emerytura została mu przyznana na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to jest uprawniony do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu deputatu węglowego w wysokości wartości 1.800 kg węgla

kamienno rocznie. Ekwiwalent ten jest wypłacany przy świadczeniu emerytalnym dwa razy do roku, w marcu (za okres od dnia 1 stycznia danego roku do dnia 30 czerwca) oraz po raz drugi we wrześniu (za okres od dnia 1 lipca danego roku do dnia 31 grudnia). Różnica w wysokości wypłaconego odwołującemu się świadczenia na podstawie decyzji z dnia 12 stycznia 2012 r., a wypłaconego na podstawie decyzji z dnia 1 marca 2013 r. wynika zatem z tego, iż pierwsza z powołanych decyzji oprócz świadczenia z tytułu emerytury obejmuje również ekwiwalent za deputat węglowy należny za pierwsze półrocze 2012 r. w wysokości 663,98 zł. W konsekwencji uznał Sąd Okręgowy, że nie było podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji z dnia 1 marca 2013 r. i w oparciu o wskazane wyżej przepisy prawa materialnego i na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie oddalił. Zaś wobec oświadczenia wnioskodawcy, iż nie wnosi on odwołania od decyzji z dnia 12 stycznia 2012 r., a decyzję tą powołał wyłącznie celem wykazania różnicy w wysokości wypłacanej mu poprzednio emerytury, Sąd Okręgowy na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. postępowanie umorzył w zakresie odwołania od decyzji z dnia 12 stycznia 2012 r.

Apelację od wyroku Sądu pierwszej instancji wywiódł wnioskodawca S. S. zaskarżając go w części oddalającej odwołanie od decyzji z dnia 1 marca 2013 r., tj. co do pkt I. Domagając się w istocie jego zmiany w kierunku przeliczenia jego emerytury, podniósł jedynie, że nie wyjaśniono dlaczego na podstawie decyzji z dnia 1 marca 2013 r. otrzymuje emeryturę w niższej wysokości niż kwota świadczenia przewidziana w decyzji z dnia 12 stycznia 2012 r. i dlaczego kwota świadczenia w tej ostatniej decyzji była błędna.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela ustalenia oraz rozważania i oceny prawne Sądu pierwszej instancji odnośnie do interpretacji powołanych przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.).

Jak słusznie wywiódł Sąd pierwszej instancji przedmiotem zaskarżonej decyzji z dnia 1 marca 2013 r. była waloryzacja przysługującej wnioskodawcy emerytury. Prawidłowo Sąd Okręgowy zinterpretował i zastosował przepis art. 88 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS określający zasady waloryzacji rent i emerytur. Aktualne unormowania przewidują okresową, cenową waloryzację automatyczną emerytur i rent przyznanych przed terminem waloryzacji. Polega ona na pomnożeniu kwoty świadczenia oraz jego podstawy wymiaru (w wysokości przysługującej w ostatnim dniu lutego roku przeprowadzenia waloryzacji) przez wskaźnik waloryzacji. W celu wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości należy stwierdzić, że wysokość zwaloryzowanego świadczenia będzie równa iloczynowi kwoty świadczenia oraz wskaźnika waloryzacji. Przy czym pojęcie wskaźnika waloryzacji wynika z wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie od roku kalendarzowego, w którym ma być przeprowadzona waloryzacja (i jest temu wskaźnikowi co najmniej równy). Takiej waloryzacji podlega zarówno kwota świadczenia jak i podstawa jego wymiaru.

W zaskarżonej decyzji dokonano waloryzacji emerytury wnioskodawcy od dnia 1 marca 2013 r. właśnie w oparciu o powyższe regulacje. Wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono bowiem poprzez pomnożenie kwoty świadczenia przysługującego wnioskodawcy w dniu 28 lutego 2012 r. (tj. 2.376,487 zł) przez wskaźnik waloryzacji wynoszący 104,00%, co daje wysokość świadczenia w kwocie 2.471,54 zł, czyli jak to zostało wyliczone w zaskarżonej decyzji. Natomiast różnica w wysokości świadczenia emerytalnego wnioskodawcy w powyższej kwocie w stosunku do kwoty podanej w decyzji z dnia 12 stycznia 2012 r. (tj. kwoty 2.567,18 zł), jak trafnie i szczegółowo wyjaśnił w pisemnych motywach rozstrzygnięcia Sąd pierwszej instancji wynika z faktu, że wnioskodawca uprawniony jest także do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu deputatu węglowego dla byłych pracowników kolejowych w oparciu o przepisy art. 74 ust. 1, 2, 4-5 i 10-11 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...) (Dz. U. nr 84, poz. 948 ze zm.). Ekwiwalent ten jest zaś wypłacany wraz ze świadczeniem emerytalnym dwa razy do roku (w marcu za okres od stycznia do czerwca danego roku i we wrześniu za okres od lipca do grudnia danego roku). W decyzji organu rentowego z dnia 12 stycznia 2012 r. wskazano wysokość świadczenia do wypłaty w marcu 2012 r. w kwocie 2.567,18 zł, omyłkowo określając świadczenie to miesięcznym. W istocie na kwotę tą składa się nie tylko emerytura, czyli świadczenie comiesięczne w kwocie 2.299,12 zł (brutto), ale

także przysługujący wnioskodawcy deputat węglowy wypłacony jednorazowo właśnie w marcu 2012 r. (za okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2012 r.). Zatem ostanía waloryzacja świadczenia wnioskodawcy w decyzji z dnia 1 marca 2013 r. została dokonana prawidłowo w oparciu o obecnie obowiązującą regulację i nie było podstaw do jej zmiany. Podkreślić jeszcze raz należy, że w decyzji z dnia 12 stycznia 2012 r. wyraźnie wskazano, iż sama emerytura wnioskodawcy wynosi miesięcznie 2.999, 12 zł brutto i podano szczegółowy sposób obliczenia. Powyższa decyzja jest prawomocna i na jej podstawie wnioskodawca nie otrzymywał przecież co miesiąc dodatkowo deputat węglowy, a tylko za jeden miesiąc całe świadczenie wyniosło do wypłaty 2.567,18 zł. W żaden sposób nie można więc uznać, że zaskarżoną w tej sprawie decyzją z dnia 1 marca 2013 r. doszło do zmniejszenia samej emerytury wnioskodawcy, a wprost przeciwnie została ona zwaloryzowana od 1 marca do kwoty 2.471, 54 zł.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o oddaleniu apelacji jako pozbawionej racji prawnej.